

DORR zicht op Peuters

Beschrijving volgsysteem Jonge Kind
peuters (pre-fase)

Oktober 2021

een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Verantwoording

2021 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Informatie

SLO

Postbus 502, 3800 AM Amersfoort

Telefoon (033) 4840 840

Internet: <http://jongekind.slo.nl>

E-mail: primaironderwijs@slo.nl

Inleiding

Volgsysteem Jonge Kind

Om de ontwikkeling van peuters en kleuters te volgen, te stimuleren en te registreren zijn er diverse volgsystemen op de markt. Deze kindvolgsystemen kunnen pedagogisch medewerkers en leerkrachten helpen bij het maken van inhoudelijk verantwoorde keuzes in het aanbod aan het jonge kind. Een aanbod dat zowel passend is voor kinderen met een achterstand als voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

Beschrijving van volgsysteem Jonge Kind

Sinds 2013 maakt SLO van veelgebruikte volgsystemen voor jonge kinderen beschrijvingen. SLO geeft met deze beschrijving een objectief beeld van het kindvolgsysteem.

Beschrijvingsformat

Een beschrijving wordt gemaakt aan de hand van een format met dezelfde onderdelen. Daar waar informatie van de uitgever wordt aangehaald wordt dat tussen aanhalingstekens geplaatst. De beschrijving wordt, nadat deze is voorgelegd aan de uitgever, weergegeven en gepresenteerd op de website Jonge Kind van SLO (<http://jongekind.slo.nl>).

DORR zicht op Peuters

Beschrijving

Titel	<i>DORR zicht op Peuters</i>
Auteur(s)	Hetty Timmer
Uitgever	Kleuterbasis
Jaar van uitgave	2020
Doelgroep	Pedagogisch medewerkers die werken met kinderen in de peuterleeftijd (2,5 – 4 jaar).
Samenstelling van het volgsysteem	<p>Plan- en observatiesysteem voor de pedagogisch medewerker. Middels <i>DORR zicht op Peuters</i> is het mogelijk vanuit een berekend aanbod van leerlijnen te werken aan een structuur voor het plannen van activiteiten.</p> <p><i>DORR zicht op Peuters</i> kan worden gebruikt als planningsinstrument, volgsysteem, signaleringsinstrument, als reflectie voor de professional en als hulpmiddel bij het voeren van gesprekken.</p>
Doorgaande lijn	Doorgaande lijn naar groep 1 en 2 middels <i>DORR zicht op Kleuters</i> .
Uitgangspunten en doelstellingen van het volgsysteem	<p><i>DORR zicht op Peuters</i> maakt het mogelijk vanuit leer- en ontwikkelingslijnen een berekend aanbod aan te bieden. Daarnaast geeft het werken met <i>DORR zicht op Peuters</i> meer structuur bij het plannen van activiteiten. Er wordt gewerkt aan de hand van de LAT-benadering (leerlijn-aanbod-thema).</p> <p>Daarbij is <i>DORR zicht op Peuters</i> verdeeld in vijf niveaus (fasen) voor de observaties aangevuld met drie niveaus voor groep 1 van de basisschool.</p> <p><i>DORR zicht op Peuters</i> werkt vanuit de leer- en ontwikkelingslijnen en het aanbod op de groep en de observatie richt zich op een bepaald onderdeel daarvan. Het is daarbij wel mogelijk dat andere onderdelen ook geobserveerd worden ondanks dat deze niet bewust voor die periode staan gepland.</p> <p>De observatiegegevens kunnen in kaart worden gebracht om zo een goed beeld te krijgen van het ontwikkelingsverloop van een peuter.</p> <p><i>"Essentieel voor DORR zicht op Peuters is dat het goed kijken naar de ontwikkeling van kinderen de basis is voor inhoud en organisatie van het onderwijs. Op welke manier</i></p>

	<i>en middels welk thema de begeleid(st)er dit wil realiseren, bepaalt hij/zij zelf."</i>
Korte beschrijving van visie op het jonge kind zoals aangegeven in het volgsysteem	<p>In de handleiding van <i>DORR zicht op Peuters</i> wordt de volgende visie op het jonge kind (en het onderwijs geven daaraan) beschreven:</p> <p><i>"Onderwijs geven aan jonge kinderen is een vak apart. Om op een goede manier invulling te kunnen geven aan het aanbod, is het belangrijk als begeleider om goed te kijken en te luisteren naar kinderen. Om daar betekenis aan te kunnen geven is het cruciaal om ook veel te weten over hoe kinderen zich in deze leeftijdsfase ontwikkelen. De begeleiders in de peutergroepen moeten beschikken over veel pedagogische kennis en vaardigheden om de kinderen te kunnen bieden wat ze nodig hebben. Daarnaast vraagt het onderwijs geven aan peuters goede differentiatievaardigheden en daarmee samenhangend ook organisatievaardigheden van het hoogste niveau."</i></p>
Inhoud	<p>In <i>DORR zicht op Peuters</i> worden de leerinhouden weergegeven in leerlijnen en ontwikkelingslijnen. Hierin worden de cruciale leermomenten beschreven. Een leerlijn- of ontwikkelingslijn hoeft niet altijd een stap-voor-stap ontwikkeling te zijn. Het kan voorkomen dat leerprocessen soms met grote sprongen vooruitgaan, er sprake is van een tijdelijke stilstand of een terugval.</p> <p>In <i>DORR zicht op Peuters</i> staan alle vier de ontwikkeldomeinen centraal. Dit zijn taalontwikkeling, rekenvaardigheid, sociaal-emotionele ontwikkeling en de motorische ontwikkeling.</p> <p>Op de leerlingkaarten kan er middels balkjes worden aangegeven of de vaardigheid 'nog niet beheerst wordt' t/m 'zelfstandig goed uitgevoerd kan worden'.</p> <p>Middels rapportage op basis van kleurcodes, behorende bij bepaalde (leeftijds-)fasen, kan worden afgelezen of er mogelijk sprake is van een achterstand. Naast dit voor een individuele leerling te doen kan je ook een groepsoverzicht maken zodat de groep in een oogopslag duidelijk wordt.</p> <p>Op basis daarvan kan het beredeneerd aanbod worden vastgesteld voor de periode. Het is mogelijk dag,- week, - en periodeplanningen te maken.</p>
Aspecten taalontwikkeling	<p>In deze ontwikkellijn (taal, lezen) komen de volgende aspecten aan bod: boekoriëntatie, tekstbegrip, eindrijm fonemisch bewustzijn, fonologisch bewustzijn, woordenschat, communiceren, luisteren en mondelinge taal.</p>
Aspecten rekenontwikkeling	<p>In deze ontwikkellijn (rekenen) komen de volgende aspecten aan bod: telvaardigheid, aantallen presenteren,</p>

	<p>hoeveelheden vergelijken, optellen-aftrekken, hoeveelheden overzien/splitsen/verdelen, ordenen/sorteren, lengte/oppervlakte, inhoud en gewicht. Daarnaast kent deze ontwikkelijn ook een onderdeel visueel-ruimtelijk. Daar komende volgende aspecten aan bod: vormen/figuren, kleuren, oriënteren, construeren en puzzelen.</p>
<p>Aspecten sociaal-emotionele ontwikkeling</p>	<p>In deze ontwikkelijn komende volgende aspecten aan bod: jezelf presenteren, opkomen voor jezelf, aardig doen, omgaan met ruzie, samenwerken, omgaan met elkaar en taakgerichtheid.</p>
<p>Aspecten bewegingsonderwijs</p>	<p>In deze ontwikkelijn komen de volgende aspecten aan bod: kleine motoriek, materialen, springen, jongleren/mikken, balanceren, klimmen, gaan, vrij spel binnen/buiten.</p>
<p>Werkwijze</p>	<p>Wanneer er gestart wordt met <i>DORR zicht op Peuters</i> moet de startsituatie van het kind worden bepaald. Stap één is hierin 'waarnemen'. Bepaal het niveau van het kind op basis van leeftijd en observaties, bedenk het activiteiten aanbod voor de komende periode en kijk naar specifieke behoeftes van het kind.</p> <p>De observaties voer je uit aan de hand van de inlegvellen-leerlingenkaarten waarop met balkjes aangegeven kan worden hoe de ontwikkeling verloopt.</p> <p>Daarna deel je het kind/de kinderen in fasen in. Dit kan op basis van leeftijd of op basis van de observatieresultaten. Hierdoor ontstaat er een groepsoverzicht.</p> <p>Fase E is 2.6-2.10 jaar, Fase D is 2.10-3.2 jaar, Fase C is 3.2-3.6 jaar, Fase B is 3.6-3.9 jaar en Fase A is 3.9-4.0 jaar. De fase 1 t/m 3 van het basisonderwijs sluiten hier daarna verder op aan.</p> <p>De verschillende fasen kennen een kleurcode waardoor het in één overzicht duidelijk wordt in welke fase het kind zich bevindt voor welk ontwikkelingsdomein.</p> <p>Aan de hand van deze gegevens worden nieuwe activiteiten aangeboden aan de groep en individuele leerlingen.</p> <p>Ook kan de checklist 'onderwijsbehoeften' worden ingevuld om na te gaan welke behoeften het kind heeft met betrekking tot het onderwijsaanbod.</p> <p>Op basis daarvan kan er tevens een periodeplanning gemaakt worden. Een periode kent ongeveer 14 weken (september t/m december, december t/m maart en april t/m half juli). Waarbij iedere laatste week een evaluatie-week is.</p> <p>In een groepsmap kan per week bijgehouden worden welke activiteiten er worden gedaan. En de periode- en</p>

	<p>weekplanningen kunnen gebruikt worden bij het maken van de dagplanning.</p> <p>Op basis van de gekozen activiteiten en de daarbij behorende ontwikkelfase kan er vroegtijdig gesignaleerd worden of het kind volgens zijn/haar lijn ontwikkeld. Op basis daarvan kan er een nieuw aanbod gemaakt worden.</p>
Aanwijzingen voor registratie	<p>De fasen van normering kennen een leeftijdsindeling in jaren en maanden. Daarbij kan het inlegvel-leerlingenkaart ingevuld worden middels het 'inkleuren' van balkjes. Wanneer alle vier de balkjes leeg zijn betekent dit 'geen beheersing', bij één ingevuld balkje betekent dit 'oriënterend bezig', bij twee ingevulde balkjes betekent dit 'wisselend resultaat', bij drie ingevulde balkjes betekent dit 'met hulp goed' en als laatste bij vier ingevulde balkjes betekent dit 'zelfstandig goed'.</p>
Aanwijzingen voor hulp bij gesignaleerde problemen	<p>Bij het missen van een fase (één of meerdere keren) wordt er geadviseerd goed te kijken naar wat het kind aangeboden heeft gekregen en/of het de fase daaronder wel succesvol heeft bereikt. Anders kan het aanbod opnieuw aangeboden worden en/of worden aangepast.</p>
Opmerkingen	<ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkeling naar webbased systeem; • Uitgebreide handleiding met onderbouwing; • Werkwijze volgens de LAT-benadering en handelingsgericht werken; • Kent een cyclische vorm van werken; • Informatie over leerstijlen in de handleiding; • Observatie/waarnemingswijze beschreven in de handleiding; • Overzicht op basis van kleurcodes.